THE SOVIET STATE'S DIRECTIVES AND IMPLEMENTATION IN EDUCATION IN ROMANIA (1948-1970)

Czinka Gheorghe Ovidiu
PhD. Student, "Petru-Maior" University of Tîrgu-Mureş

Abstract. After the end of the Second World War, in the countries under the Stalinist occupation it began the process of revitalizing the economy and the social life, following the Soviet model.
Communism took different forms in the Eastern European countries, at the end of the Second World War. But all these countries, at some point in their evolution, faced a tough choice and that is to choose between an economical development and continuing the strict political control of the society and its institutions.
In the first years after the Second World War, in the countries with popular democracy, the education system underwent some radical, structural transformations. The general features of the education system in all the states with popular democracy are the following:
The Nationalization of the education. Private education was dissolved, all the structure, management and direction of the education system and schools, was passed under the property of the state. This measure had as a consequence: on one hand, winding up the influence of specific groups (either persons or local, clerical institutions, educational associations) which owned schools and exerted in this way different reactionary influences over the youth. On the other hand, it was the achievement of the unitary education.
The 19th congress of the PCUS from 1952 represented through its directives, a decisive moment in developing the soviet school in Russia and its satellite states. It was then that it was decided the generalization of the secondary education in the next 10 years. In the course of the first 5 years the secondary education would be generalized in the big urban and industrial centers.
In December 1958 the Supreme Soviet leader of the USSR adopted the law regarding the strengthening the relationship between school and life, along with the development of the public educational system in USSR. Regarding the education's policy, the Marxist-Leninist ideology would be applied in all school environments along the Russian satellite states.
The Marxist ideology – the base of the entire educational system, had a realistic and scientific character, and in order to ensure it the school was separated from the church, becoming secular. In communist countries, under the direct guidance of communist and labor parties, the development of the education is accomplished according to plans, as an integrated part of the whole process of building the socialism.

Keywords: education, ideology, nationalization, communism, school

1. U.R.S.S. (1950-1959)

Cominternul, simbolul proiectului mondial al bolșevicilor și al *„solidarității muncitorești și revoluționare internaționale*[1]" supraveghea sever afluxul de militanți europeni de frunte prigoniți de dictaturile fasciste, care vorbeau aproape toate limbile continentului, unguri, slovaci, cehi, nemți români dar și francezi și spanioli care au sosit la Moscova pentru a-și construi un viitor maibun.ÎnspateleCominternului se ascunde un aparat dotat cu mijloace financiare considerabile, cu școli și instituții de formare, cu ziare, radiouri și servici speciale însărcinate cu misiuni secrete în străinătate.

[1] Christian Duplan, Vincent Giret, *Viața în roșu, pionierii, Varșovia, Praga, Budapesta, București, 1944-1968, Volumul I*, Nemira, București, 1997, p. 13

BDD-A28006 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:55:25 UTC)

Mulţi dintre cei formaţi pe băncile Cominternului, se vor întoarce în ţările de origine după finele celui de al doilea război mondial şi vor pune în aplicare ideologia marxist-leninistă.[2]

În lucrarea *Marea Teroare, o reevaluare*, a lui Robert Conquest acesta îl cita pe Lenin care la Congresul al X-lea al Partidului preciza următorul lucru: *„Trăim întrun ocean plin de ilegalităţi, nucleul comunist este lipsit de cultură generală, cultura păturilor mijloci din Rusia era semnată jalinică*"[3].

În perioada interbelică, o dată cu preluarea mandatului de rector al Universităţi din Moscova, la intervenţia Partidului, Andrei Vîşinski educat şi intelingent s-a ocupat de funcţii înalte în Comisariatul pentru Învăţământ şi a fost adînc implicat în epurarea lumii academice.

După încheierea celui de al doilea război mondial, în ţările sub ocupaţie stalinistă a început procesul de refacere al economiei şi alvieţii sociale după modelul sovietic. Sub conducerea partidului comunist popoarele asuprite a început trecerea treptată spre comunism.

În domeniul învăţământului, sarcinile au constat în pregătirea condiţiilor pentru:

- trecerea la generalizarea învăţământului mediu;
- realizarea învăţământului politehnic[4];
- întărirea educaţiei comuniste a tinerei generaţi;
- dezvoltarea pedagogiei sovietice prin aplicarea creatoare a rezultatelor obţinuteîn domeniul biologiei, fiziologiei etc. ;
- ridicarea nivelului ideologic şi politic al celor ce activează pe tărîm pedagogic.

Planul cincinal publicat imedeat dupa război de Partidul Comunist din Uniunea Sovietică prevedea ca numărul şcolilor elementare, al celor de 7 ani să ajungă în 1950, la 193.000, iar cel al elevilor la 31.800.000. Această prevedere a fost depăşită. Începînd cu anul 1948 a fost introdus învăţământul de 7 ani general şi obligatoriu. După război, P.C.U.S. a arătat că trebuia intensificată munca de educare a tineretului, încît acesta să fie cît mai mult pătruns de ideologia comunistă[5].

Congresul al XIX-lea al P.C.U.S. din anul 1952 a constituit prin directivele sale, un moment important în dezvoltarea şcolii sovietice. Tot atunci s-a trasat sarcina generalizări învăţământului mediu în perioada următorilor 10 ani. În primi 5 ani învăţământul mediu urmînd să fie generalizat în marile centre urbane şi industriale. Această sarcină arăta uriaşul avînt al poporului sovietic către ştiinţă, pentru ridicarea productivităţii muncii şi creşterea nivelului economic şi al stării sociale.

Odată cu Congresul al XX-lea al P.C.U.S. din anul 1956, identificăm două probleme care au fost discutate şi aplicate în noul plan cincinal şi anume:

- mai bună formare a cadrelor didactice pentru toate nivelurile de învăţământ în special pentru învăţământul tehnic;
- înfiinţarea şcolilor-internat, care sunt instituţii educative de tip nou, bine amenajate şi încadrate cu educatori cu indoctinaţi ideologic;

Documentele de Partid şi de stat referitoare la Congresul al XXI-lea al P.C.U.S. din anul 1959 menţionau progresele uriaşe înregistrate în sistemul de învăţământ. Se făceau menţiuni privitor la formarea cadrelor necesare dezvoltări economiei naţionale educate în spirit comunist fusese îndeplinit. Tot odată se preciza faptul că în anul 1956 în U.R.S.S. învăţau peste 50 de milioane de elevi. Documentele de partid arătau faptul că, doar în învăţământul de cultură generală în anul şcolar 1957-1958 au învăţat peste 28.720.000 de elevii faţă de 965.000 în anul 1914. În acelaş an şcolar, în şcolile superioare şi şcolile medii tehnice au învăţat peste 4.000.000 de

[2] Christian Duplan, Vincent Giret, *op.cit.*, p. 13.
[3] Robert Conquest, *Marea Teroare*, o reevaluare, Bucureşti, Humanitas, 1998, pp.13-14.
[4] Robert Conquest, *op. cit.* p.28.
[5] Istoria Pedagogiei, *Manual pentru institutele pedagogice, partea a II-a*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1960, p. 184

BDD-A28006 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:55:25 UTC)

tineri.[6]Totodată, documentele de partid mai precizau faptul că pe lîngă succesele dobîndite de şcoala sovietică, a ieşit la iveală o oarecare rămînere în urmă a şcolii faţă de viaţă, o insuficientă legătură a învăţămîntului cu producţia. În acest scop, în noiembrie 1958, au fost publicate tezele C.C. al P.C.U.S. şi ale Consiliului de Miniştri al U.R.S.S. cu privire la *,,întărirea legăturii şcolii faţă de viaţă şi dezvoltarea continuă a sistemului de învăţămînt public din ţară"*.[7] În acest context, în decembrie 1958 Sovietul Suprem al U.R.S.S. a adoptat legea cu privire la întărirea legăturii şcolii cu viaţa şi dezvoltarea continuă a sistemului de învăţămînt public din U.R.S.S. Pe baza acestei legii, are loc reorganizarea sistemului de învăţămînt sovietic. Şcoala medie nouă v-a fi creată numai prin realizarea consecventă a principiului marxist-leninist al îmbinării învăţămîntului cu munca productivă şi cu practica construirii comunismului. Chiar din clasa a I-a elevii vor fi pregătiţi pentru a participa în viitor la munca social-utilă, la crearea de valorilo necesare dezvoltării societăţii socialiste şi comuniste. Întregul tineret de la 15-16 trebuie încadraţi într-o muncă utilă societăţii.

Potirivit legii de reorganizare a şcolii sovietice, învăţămîntul mediu sovietic este împărţit în două etape:

Etapa 1.învăţămîntul mediu incomplet sau şcoala de 8 ani;

Etapa 2. învăţămîntul mediu complet, începînd cu vîrsta de 15-16 ani, care se desfăşoară în diferite tipuri de instituţii de învăţămînt.

Şcoala obligatorie de 8 ani constituia, faţă de şcoala de 7 ani un însemnat pasde dezvoltarea învăţămîntului public din U.R.S.S., fiind o şcoală de cultură generală politehnică. Această şcoală dădea elevilor bazele temeinice ale cunoştiinţelor de cultură generală şi politehnică.

După absolvirea şcolii de 8 ani, tineretul sovietic începînd cu vîrsta de 15-16 ani, se încadra într-o muncă utilă societăţii, în colhozuri, întreprinderi industriale etc. Care erau căile pe care tineretul sovietic trebuia să le urmeze conform dispoziţiilor legii, în învăţămîntul mediu complet în a doua etapă de învăţămînt?, Legea delimita trei căi[8]:

-Prima este calea principală. Absolvenţide 8clasese încadreau înproducţie după ce au dobîndit în prealabil pregătirea necesară în şcoli şi cursuri profesionale. Apoi fără a întrerupe munca în producţie şi concomitent cu acestea tinerii puteau urma învăţămîntul mediu complet frecventînd şcolii medii serale pentru tineretul muncitoresc şi sătesc care au o durată de 3 ani.

-A doua cale este aceea a tineretului care a absolvit 8 clase şi care pot continua pregătirea medie în şcolile medii practice, sau şcoli politehnice de cultură generală cu instruire în producţie, care au o durată de 3 ani. Aceste şcolii dădeau tineretului, pe lîngă învăţămîntul mediu complet, şi o pregătire şi o calificare profesională în aşa fel încît la finalizarea studiilor elevul să poată lucra într-una din ramurile economiei comuniste. În planul de învăţămînt al acestor şcolii pe lîngă orele de cultură generală, o treime din numărul orelor este rezervată pentru pregătirea teoretică şi practică. La absolvirea acestor forme de învăţămînt elevii primeu diplome de absolvire plus un certificat de calificare profesională.

- A treia cale este ceea a absolviri învăţămîntului de 8 clase şi continuarea studiilor în şcolile medii tehnice care dau elevilor o instrucţie medie completă, o specialitate profesională şi titlul de specialişti tehnicieni cu calificare medie.[9]

Pentru elevii cu aptitudini în domeniul muzicii, al coregrafiei şi artei plastice se menţin şcoli speciale care dau absolvenţilor o instrucţie medie generală, totodată aceste şcoli urmăresc educaţia eelvilor prin muncă şi se asigura o pregătire specială în domeniul diferitelor genuri de artă.

Vechile şcolii de meserii, de căi ferate, de mine, şcoli de construcţii ale rezervelor de muncă etc. au fost reorganizate în:

[6] Istoria Pedagogiei,*op. cit. pp*.184-185
[7]*Ibidem,* p. 185
[8]*Ibidem* p. 186
[9]*Ibidem,* p.187

BDD-A28006 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:55:25 UTC)

a)- şcolii orăşeneşti tehnico-specializate, cu cursuri de zi sau serale (cu durată de 1-3 ani) care pregăteau muncitori calificaţi pentru întreprinderi industriale, comunicaţii şi construcţii, etc.;
b)-şcolii tehnico-profesionale rurale (cu durată de 1-2 ani) care pregăteau mecanizatori calificaţi pentru agricultură, constructori şi alte cadre calificare necesare agriculturii.
În ceea ce priveşte învăţământul superior, accentul se pune pe studii, munca în producţie a studenţilor şi pe înfiinţareasecţiilor serale la toate specializările tehnice[10].
Este de precizat că, în concepţia comunistă cea mai bună şcoală de educare a tineretului este îmbinarea învăţământului cu munca productivă. [11]
Comunismul a luat forme diferite în ţările Europei de Est la finalul celui de al doilea război mondial. Însă toate aceste ţări au ajuns la un moment dat, pe parcursul evoluţiei lor
comuniste la o alegere dificilă şi anume, între o dezvoltate economică şi continuarea controlului politic strict al societăţii şi al instituţiilor sale.[12]
În primi ani de după al doilea război mondial, în ţările cu democraţie populară, învăţământul a fost supus unor transformări structurale, radicale. Trăsăturile generale ale învăţământului din toate statele de democraţie populară sunt în genere următoarele:
Etatizarea învăţământului. Se desfinţează învăţământul particular, trecîndu-se în propietatea statului întreaga organizare, conducere şi îndrumare a învăţământului şi al şcolilor. Această măsură a avut ca urmare: pe de o parte, lichidarea influenţei grupurilor particulare (fie ele de persoane, instituţii laice sau clericale, asociaţii de învăţământ) care deţineau şcoli şi exercitau în acest fel, de cele mai multe ori, înrîuriri reacţionare asupra tineretului; pe de altă parte, realizarea învăţământului unitar.
Deşi statele democratice prevedeau formal obligativitatea învăţământului elementar, în fiecare an rămîneau în afara şcolii un însemnat număr de copii care îngroşau rîndurile analfabeţilor.[13]

În ceea ce priveşte politica învăţământului, ideologia marxist-leninistă avea să fie aplicată în mediile şcolare din toate statele satelit ale Rusiei.[14]
Ideologia marxistă – baza a întregului sistem de învăţământ, caracterul era realist şi ştiinţific, în vederea asigurării acestei cerinţe şcoala a fost separată de biserică, devenind laică. Astfel caracterul ştiinţific-realist al învăţământului asigură formarea unei concepţii ştiinţifice unitare despre lume. În ţările comuniste, sub directa îndrumare a partidelor comuniste şi muncitoreşti, dezvoltarea învăţământului se realizează în mod planificat, ca parte integrantă a întregului proces de construire a socialismului.[15]

2.ROMÂNIA ÎNTRE REFORMA ÎNVĂŢĂMÎNTULUI DIN 1948 ŞI 1968

Guvernul de pseudocoaliţie prezidat de dr. Petru Groza a depus jurămîntul la 6 martie 1945. Era alcătuit din 31 de persoane, din care 17 titulari, 13 subsecretari de stat şi primul ministru.Cu guvernul de la 6 martie 1945 începe etapa de tranziţie spre regimul democrat – popular (comunist).
Etapa precomunistă se împarte în 3 perioade:

- Prima martie 1945—ianuarie 1946 timp în care are loc consolidarea regimului comunist la nivel central şi în teritoriu;
- A doua fiind anul 1946 cînd are loc organizarea alegerilor parlamentare menite să confere o aparentă legitimitate guvernului impus prin dictat;

[10] *Ibidem*, p.188
[11] *Ibidem*, pp. 188-189
[12] *Elite comuniste înainte şi după 1989.* Anuarul Institutului de investigare a crimelor comunismului în România, vol. II, 2007,p.9.
[13] Istoria Pedagogiei, *op. cit.* pp. 191-192
[14] Christian Duplan, Vincent Giret, *op. cit.* p.88.
[15] Istoria Pedagogiei, *op. cit*. p.192

BDD-A28006 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:55:25 UTC)

- A treia e anul 1947, cînd prin forţă se desfinteaza viaţa politică pluralistăl a partidelor care o reprezentau şi abdicarea silită a regelui Mihai I.

La 30 decembrie prin şantaj şi ameninţări, regele Mihai I este silit să semneze un act de abdicare redactat de guvern. În aceasi zi, Adunarea Deputaţilor printr-o şedinţă de 45 de minute a votat legea pentru constituirea statului român în Republica Populară Română.[16]
După distrugerea din anul 1947 a partidelor de opoziție a fost urmată de lichidarea presei lor, astfel că mijloacele de informare publică au intrat total sub controlul statului. Bibliotecile și librăriile au fost epurate, titlurile necorespunzătoare din punct de vedere politic, activitățile ziariștilor, scriitorilor, artiștilor și muzicienilor au fost puse sub controlul Secției de Agitație și Propagandă (Agitprop) a Comitetului Central al Partidului. Nimic nu putea fi publicat, jucat, sau interpretat fără aprobare.[17]
Faptul că, prin tradiţie, școala românească făcea o educaţie morală, patriotică tineretului, nu era agreat de sovietici; de aceea, s-a cerut „reformarea" din temelie a întregului sistem de învăţământ.[18] În august 1948[19],prin decretul numărul 175[20], se vota Legea pentru reforma învățământului, lege care a desființat toate școlile străine și cele administrate de culte. S-au făcut epurări în rîndurile profesorilor și studenților de la universități. Eminenți profesori au fost scoşi de la facultățile de istorie și filosofie, iar locurile lor au fost luate de îndoctrinatori stalinişti, cel mai notoriu dintre aceştia, în domeniul istoriei, fiind activistul Mihail Roller. Ministerul Învățământului a interzis folosirea unor materiale didactice mai vechi și a autorizat doar manuale încorporînd percepte marxist-leniniste. Limba rusă era obligatorie începînd cu clasele gimnaziale, numărul de ore alocate fiind egal cu cel pentru limba română. *Istoria Partidului Comunist Bolşevic* şi *Geografia* U.R.S.S. erau materii de liceu. La *Ştiinţele Naturale* prevalau capitolele despre creatori de hibrizi Miciurin și Lîsenko, în timp ce Wiener, creatorul ciberneticii, era descris ca un imperialist. Marxist-leninismul, în interpretarea lui Stalin, a devenit obligatoriu de la școala secundară în sus; predarea *Religiei* a fost total interzisă.[21]
Prin noua reformă a învățământului, principalele schimbări au fost:

- Învățământul laic este organizat exclusiv de stat;
- Au fost desființate 1553 de școlii particulare și confesionale, cu 1586 de imobile, inclusiv inventarul lor;
- A avut ca scop înlăturarea „neștiinței de carte".
- Predarea în limba maternă la toate gradele pentru toate naționalitățile conlocuitoare cu învățarea limbi române din clasa I.
- Învățământul este organizat în 4 trepte: preșcolar, elementar, mediu și superior.
- Liceele vor fi unice în toată țara, ca organizare, program, metodă de predare;
- Școlile au fost numerotate, cu înlăturarea vechilor denumiri;

[16] Dinu C. Giurescu, Alexandru Ştefănescu, Ilarion Ţiu, *România şi Comunismul, O istorie ilustrată,* Editura Corint, Bucureşti, 2010, p. 20-23.
[17]Stephane Courtois, Nicolas Werth, Jean-Louis Panne, Andrezej Paczkowski, Karel Bartosek, Jean Louis Margolin, *Cartea Neagră a Comunismului, crime, teroare, represiune,* Bucureşti, Editura Humanitas şi Fundaţia Academia Civică, 1998, pp. 767-768.
[18]Ioan Scurtu, *Istoria contemporană a României (1918-2005),* Editura Fundaţiei România de Mâine, Bucuresti, 2005, pp. 119-120.
[19] Stephane Courtois, Nicolas Werth, Jean-Louis Panne, Andrezej Paczkowski, Karel Bartosek, Jean Louis Margolin, *op. cit.*, pp. 767-768.
[20] Dinu C. Giurescu, Alexandru Ştefănescu, Ilarion Ţiu, *op. cit.*, p. 108.
[21] Stephane Courtois, Nicolas Werth, Jean-Louis Panne, Andrezej Paczkowski, Karel Bartosek, Jean Louis Margolin, *op. cit.*, pp. 767-768.

BDD-A28006 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:55:25 UTC)

- Notarea elevilor se făcea cu note de la 1-5 maxim, iar durata şcolarizări (cursul elementar şi liceu) era fixată la 10 ani.[22]

Legea pentru reforma învățământului a desfiinţat toate şcolile străine şi pe acelea administrate de culte.[23]Pe de o parte reforma a înregistrat evoluții pozitive cum este generalizarea învățământului de 7 ani[24]. O atenţie specială se acorda reducerii analfabetismului şi „ridicării nivelului de cultură" al poporului. Școala medie dura 4 ani şi era împărţită în patru tipuri: licee, scoli pedagogice, scoli tehnice şi şcoli profesionale; accentul era pus pe ultimele două tipuri de şcoli, considerîndu-se că ele răspundeau direct necesităţilor economiei naţionale. Pregătirea superioară se realiza prin universităţi, politehnici, institute de învăţământ superior, care se puteau înfiinţa în diferite centre industriale, miniere şi agricole. Se creau şcoli pentru muncitorii necalificaţi (care aveau vîrsta între 18 şi 25 de ani), cu o durată cuprinsă între 6 luni şi un an, avînd menirea de a-i califica în meserie. S-au înfiinţat facultăţi muncitoreşti, cu durata de 2 ani, pentru cei ce nu aveau liceul; absolvenţii acestora puteau urma studiile universitare sau ale instituţiilor de învăţământ superior. Pornindu-se de la criterii extra-profesionale, s-a urmărit asigurarea unei anumite structuri sociale a studenţilor: în octombrie 1948, s-a adoptat o decizie prin care 30% din locurile din universităţi şi institutele de învăţământ superior erau rezervate fiilor de muncitori şi de ţărani muncitori (care aveau pînă la 3 ha de pămînt).

Pe lîngă aceste transformări de structură, „reforma" a urmărit politizarea învăţământului prin introducerea unor discipline de ştiinţe sociale (în spiritul teoriei marxist-leninist-staliniste), eliminarea altora, socotite burgheze (sociologie, psihologie etc.).[25] Pentru pregătirea învățătorilor sunt înființate institute pedagogice cu o durată de 2 ani. În 1959 (martie) comuniști vin cu măsuri de „îmbunătățire" a învățământului seral de cultură generală și superior. Hotărîrea Comitetului Central și al Consiliului de Miniștri deschide calea celor care lucrează în producție-industrie, agricultură, să poată parcurge ciclul liceal pentru a ajunge la universitate și pe de altă parte[26]sau făcut epurări în rîndurile profesorilor și studenților de la universități. Eminenți profesori au fost școși de la facultățile de istorie și filosofie, iar locurile lor au fost luate de îndoctrinatori stalinişti.[27]

Modelulsovietic de învățământ aplicat în România, pe lîngă faptul că a schimbat și transformat radical învățământul tradițional și de valoare pe care la avut România în prima parte a secolului XX, în perioada comunistă, învățământul relativ a înregistrat și o evoluție pozitivă precum:

- generalizarea învățământului de 7 ani;
- pentru pregătirea învățătorilor au fost înființate institute pedagogice cu o durată de 2 ani;
- în 1959 (martie) vin noi măsuri de îmbunătățire a învățământului seral de cultură generală și superior.

Hotărîrea Comitetului Central şi al Consiliului de Miniştri din martie 1959 deschidea calea celor care lucrează în producție-industrie și agricultură, dîndu-se posiblitatea muncitorului să poată parcurge ciclul liceal pentru a ajunge la o universitate. Măsurile luate

[22] Dinu C. Giurescu, Alexandru Ștefănescu, Ilarion Țiu, *op.cit.*p. 109.
[23]Stephane Courtois, Nicolas Werth, Jean-Louis Panne, Andrezej Paczkowski, Karel Bartosek, Jean Louis Margolin, *op.cit.*, 767-768.
[24] Dinu C. Giurescu-coordonator, Istoria românilor, volumul X, România între 1948-1989, Editura Enciclopedică, Bucureşti, 2013, p.208.
[25]Ioan Scurtu, *op. cit.* pp. 123-124.
[26] Dinu C. Giurescu, *op.cit.* p.208.
[27]Stephane Courtois, Nicolas Werth, Jean-Louis Panne, Andrezej Paczkowski, Karel Bartosek, Jean Louis Margolin, op. cit. p.768

BDD-A28006 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:55:25 UTC)

după 1955 pînă către anul 1966[28]nu a dat rezultatele socotite de conducerea P.C.R., iar aceasta a hotărît revenirea spre unele componte ale învățămîntului de dinainte de 1948.
Astfel efectele noi Legii a Învățămîntului din anul 1968 sunt:

- cele 10 clase au devenit 11, apoi 12;
- liceele au primit nume proprii unele chiar înainte de reformă;
- notarea a revenit de la 1-10 (maximum);
- manualele tot unice, au fost redactate de profesori români și aprobate de minister;
- nu se plătesc taxe de școlarizare;
- învățămîntul rămîne organizat numai de autoritatea statală;
- manualele se distribuie gratuit;

Efectele legii din 1968 s-au extins pînă în a doua jumătate a anilor 1970. Pregătirea profesională a avut prioritate. Din clasa a III-a primară a început învățarea unei limbii străine de circulație internațională, din clasa a V-a gimnazială se învăța a doua limbă, s-a organizat licee cu predare într-o limbă de largă circulație internațională și clase cu secții bilingve.[29]
Discursul ideologic al Partidului Comunistdin U.R.S.S. și statele satelit acestuia și-a pierdut orice credibilitate spre sfîrsitul anilor ’70. Odată cu ascensiunea lui Mihail Gorbaciov ca secretar general al Partidului Comunist din U.R.S.S.,acesta încearcă să ,,modernizeze” și să adapteze limbajul Partidului în toate structurile statului pînă la a face din el motorul schimbării care într-un final vor duce la prăbușirea regimurilor comuniste din Europa de Est în decursul anului 1989.[30]

Abrevieri

C.C. – Comitetul Central
P.C.U.S. – Partidul Comunist din Uniunea Sovietică
U.R.S.S. – Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice

BIBLIOGRAPHY

1. Christian Duplan, Vincent Giret, *Viața în roșu, pionierii, Varşovia, Praga, Budapesta, Bucureşti, 1944-1968, Volumul I,* Editura Nemira, București, 1997,
2. Christian Duplan, Vincent Giret, *Viața în roșu, pionierii, Varşovia, Praga, Budapesta, Bucureşti, 1968-1989, Volumul IV Nesupușii,* Editura Nemira, București, 2000,
3. Dinu C. Giurescu, Alexandru Ștefănescu, Ilarion Țiu, *România și Comunismul, O istorie ilustrată,* Editura Corint, București, 2010,
4. Dinu C. Giurescu - coordonator, Istoria românilor, volumul X, *România între 1948-1989*, Editura Enciclopedică, București, 2013,
5. *Elite comuniste înainte și după 1989.* Anuarul Institutului de investigare a crimelor comunismului în România, vol. II, București, 2007,
6. Istoria Pedagogiei, *Manual pentru institutele pedagogice, partea a II-a,* Editura Didactică și Pedagogică, București, 1960,
7. loan Scurtu, *Istoria contemporană a României (1918-2005)*, Editura Fundaţiei România de Mîine, Bucuresti, 2005,
8. Robert Conquest, *Marea Teroare*, o reevaluare, Editura Humanitas, București,1998,

[28] Dinu C. Giurescu, *op. cit*., p.208
[29] Dinu C. Giurescu, Alexandru Ștefănescu, Ilarion Țiu, *op.cit*, p. 109-110.
[30] Christian Duplan, Vincent Giret, *Viața în roșu, pionierii, Varşovia, Praga, Budapesta, Bucureşti, 1968-1989, Volumul IV Nesupușii,* Nemira, București, 2000, p. 9.

BDD-A28006 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:55:25 UTC)

9. Stephane Courtois, Nicolas Werth, Jean-Louis Panne, Andrezej Paczkowski, Karel Bartosek, Jean Louis Margolin, *Cartea Neagră a Comunismului, crime, teroare, represiune,* București, Editura Humanitas și Fundația Academia Civică, 1998,

BDD-A28006 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:55:25 UTC)